

Handläggare
Jessica Oldin Lazaroff
Telefon: 08-50809167**Till**
Norra innerstadens stadsdelsnämnd
2025-04-24**Remiss av Betänkandet Tid för
undervisningsuppdraget – åtgärder för god
undervisning och läraryrkenas attraktivitet (SOU
2025:26)**Yttrande till kommunstyrelsen avseende remiss Dnr KS
2025/390**Förvaltningens förslag till beslut**

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Norra innerstadens stadsdelsnämnd har fått betänkandet *Tid för undervisningsuppdraget – åtgärder för god undervisning (SOU 2025:26)* på remiss från kommunstyrelsen för yttrande senast 13 maj 2025.

Utredningens förslag består av ett antal regellättnader på områden som i dag kännetecknas av en hög grad av administration i form av dokumentation och informationsöverföring, samt av en reglering av omfattningen av lärares och förskollärares undervisningsuppdrag.

Utredningen ger förslag som innebär ändringar i diskrimineringslagen (2008:567), skollagen (2010:800) och vissa förordningar. Utredningen föreslår även en ny förordning om omfattning av tid för lärares och förskollärares undervisningsuppdrag. Förslagen är viktiga för att barn och elever ska få en undervisning av god kvalitet, för att förskollärare och lärare ska få en hållbar arbetssituation samt för att stärka läraryrkets attraktivitet. Utredningen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2027. Förslagen till ny reglering av förskollärares och lärares undervisningsuppdrag ska följas upp och utvärderas.

Förvaltningen är positiv till betänkandet och ställer sig i stort bakom dess förslag till förändringar.

Bakgrund

Norra innerstadens stadsdelsnämnd har fått en remiss för yttrande till kommunstyrelsen senast den 13 maj 2025. Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd och Skärholmens stadsdelsnämnd.

Ärendet

Utredningen om minskad administration och om reglering av förskollärares och lärares tid (U 2023:01) har haft i uppdrag att lämna förslag som kan minska förekomsten av bland annat administrativa arbetsuppgifter för förskollärare och lärare så att tid kan frigöras för arbete med undervisningen och uppgifter som hör till undervisningen. Utredningen har även haft i uppdrag att analysera och föreslå hur undervisningstiden för lärare i skolan och förskollärare och lärare i förskoleklassen kan regleras, samt överväga och vid behov föreslå motsvarande reglering för förskollärare i förskolan och lärare i fritidshemmet. I uppdraget ingår även att analysera och föreslå hur tid för planering och uppföljning av undervisningen kan regleras så att förskollärare och lärare får bättre förutsättningar att fokusera på undervisningsuppdraget.

En central utgångspunkt för utredningen är att förskollärares och lärares möjligheter att fokusera på undervisningsuppdraget är avgörande för barns och elevers möjligheter att lära och utvecklas. Förslagen i betänkandet syftar därför sammantaget till att skapa en hållbar arbetssituation och goda arbetsvillkor för förskollärare och lärare genom att minska kraven på administration och freda tid till undervisningsuppdraget. Därigenom kan utredningens förslag även bidra till att öka läraryrkets attraktivitet.

Utredningen konstaterar att läraryrket successivt blivit alltmer komplext och krävande. Över tid har en ökning av antalet arbetsuppgifter skett. Konsekvensen blir att tiden för planering och uppföljning äts upp av andra arbetsuppgifter. Utredningen betonar att förskollärares och lärares huvuduppdrag och särskilda ansvar för undervisningen behöver värnas. När förskollärare och lärare inte hinner planera och följa upp undervisningen, samt bygga relationer med barn och elever, får det allvarliga konsekvenser. Förskollärarnas och lärarnas välmående och vilja att stanna i yrket påverkas. Att förskollärare och lärare ges rimlig tid för arbetet med undervisningen är en central förutsättning för kvalitet i den undervisning som barn och elever har rätt till.

förordningar. Den föreslår även en ny förordning om omfattning av tid för lärares och förskollärares undervisningsuppdrag.

Utredningen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2027.

Minskade krav på den undervisningsnära dokumentationen samt ökad fokus på undervisningsuppdraget

Utredningen föreslår en reglering för att ge förskollärare och lärare bättre förutsättningar för undervisningsuppdraget. Förslagen innebär en principiell ändring av statens styrning av hur huvudmännen kan använda lärarnas resurs i undervisningen, vilken utgör kärnan i skolväsendet. Det är viktigt att lärares hela undervisningsuppdrag synliggörs. Förslagen och bedömningarna i utredningen handlar därför framför allt om att minska kraven på administration och dokumentation, samt om att skapa ramar runt tiden för undervisningsuppdraget som stärker förskollärarnas och lärarnas autonomi och förutsättningar att ta ansvar för sitt undervisningsuppdrag.

Utredningen föreslår minskade krav på den undervisningsnära dokumentationen såväl som för skriftlig individuell utvecklingsplan. Fokus i utvecklingsplanen ska ligga på kunskapsutveckling och föreslås därför byta namn till *skriftlig kunskapsutvecklingsplan*. Vidare föreslås bland annat att skolan ska hålla ett istället för två obligatoriska utvecklingssamtal per läsår, vid ett tillfälle som bestäms av läraren. Att föräldrar *fortlöpande* ska informeras om barnets utveckling stryks i regleringen. Utredningen föreslår också att *användningen av digitala system och verktyg* för information och dokumentation i skolväsendet ska utredas i särskild ordning.

Utredningen bedömer att Skolverket bör ges i uppdrag att ta fram riktlinjer för den undervisningsnära dokumentationen samt att skolmyndigheterna aktivt bör verka för att arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet inte skapar onödig dokumentation och dubbelarbete för verksamhetsnära personal, såsom förskollärare och lärare.

Lärares och förskollärares hela *undervisningsuppdrag* ska definieras i skollagen. Utöver *undervisning* ingår *planering och uppföljning* av undervisningen i undervisningsuppdraget. Regeringen ges bemyndigande att meddela föreskrifter om omfattningen av undervisningsuppdragets delar. I förskolan och i fritidshemmet ska hänsyn tas till barn- och elevgruppers storlek, antal förskollärare eller lärare i grupperna, antal barn eller elever i behov av stöd och andra omständigheter av betydelse för barn, elever, förskollärare och lärare. Utredningen föreslår att tiden för planering och uppföljning ökar i takt med elevernas ålder och ökande komplexitet

i kurs- och ämnesplanerna. I fritidshemmet och i förskolan är undervisningen en integrerad del av utbildningen. Därför föreslås inte någon reglering av tiden för undervisningens genomförande. Precis som i övriga skolformer behöver förskollärare i förskolan och lärare i fritidshem dock ges rimlig tid för att planera och följa upp undervisningen. En minsta angiven tid för planering och uppföljning av undervisningen behöver därför finnas. För förskollärare i förskolan och för lärare i fritidshemmet ska det vid heltidstjänstgöring avsättas minst fem timmar per vecka för planering och uppföljning av undervisningen.

Utredningen bedömer att huvudmännen behöver skapa förutsättningar för rektorer att utifrån behov skapa en infrastruktur på förskolor och skolor med *kringfunktioner för administrativt, praktiskt och elevsocialt arbete*. Huvudmannens ansvar bör förtydligas i skollagen gällande att *ge rektorn förutsättningar* att dels leda och samordna det pedagogiska arbetet, dels fördela resurser och ansvarsområden med särskilt fokus på undervisningsuppdraget.

Lättnader i regelverket som styr arbetet mot kränkande behandling

Utredningen föreslår att personalens ansvar för att aktivt motverka alla former av kränkande behandling flyttas från 1 kap. skollagen till en ny bestämmelse i 6 kap. skollagen. Utredningens förslag syftar till att flytta fokus från anmälningsskulturen och det administrativt betungande arbetet mot kränkande behandling till ett *främjande och förebyggande arbete* samt ett *krav på att personalen både uppmärksammar och agerar* om de upptäcker kränkande behandling i verksamheten. Dessa ändringar bedöms också frigöra tid till relationsskapande arbete och till undervisningsuppdraget. Utredningen föreslår därför att personalens anmälningsskyldighet vid fall av kränkande behandling ändras till en *informationsskyldighet*. Personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig utsatt för *allvarlig eller upprepad* kränkande behandling ska informera rektorn om detta. Dagens krav på att anmäla, utreda och åtgärda fall av kränkande behandling som har *samband med verksamheten* ändras så att kravet i stället är att det finns en skyldighet att informera, anmäla, utreda och åtgärda fall av kränkande behandling om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling *i verksamheten*.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av utvecklingsenheten inom kvalitetsavdelningen i samråd med förskoleavdelningen och socialtjänstavdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningens svar på betänkandet utgår primärt från förskolans uppdrag och perspektiv. Förvaltningen är positiv till betänkandet och ställer sig i stort bakom de förslag som presenteras.

Förskollärare har ansvar för att planera, genomföra och utveckla undervisningen i förskolan och de behöver goda förutsättningar för att utföra sitt pedagogiska arbete.

I betänkandet framgår att förskolläraryrkets vardag kantas av hög arbetsbelastning, begränsad tid för planering och reflektion samt att det finns utmaningar kopplade till rekrytering och behörighet. Därför är det mycket bra att förskollärare föreslås få mer tid för planering, uppföljning och utveckling av undervisningen för att säkerställa högre kvalitet. Förvaltningen ser vidare att det är positivt att även kollegialt lärande och samverkan lyfts som en viktig del i arbetet. Förvaltningen ser behovet av att synliggöra och tydliggöra att planerings- och utvecklingsarbetet kräver resurser, särskilt om förskolan också ska leva upp till andra mål såsom minskade barngrupper.

Vidare uppskattar förvaltningen att betänkandet lyfter utmaningarna med mätmetoder i förskolan samt behovet av tydligare riktlinjer för vad som ska följas upp. Det behövs förtydliganden för hur resultat från uppföljningar ska utvärderas/bedömas och vad ett systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus ska betyda för förskolan.

Förvaltningen ställer sig också positiv till bättre villkor och tydligare karriärvägar för förskollärare, speciellt karriärvägar för att kunna avancera inom yrket utan att lämna undervisningsuppdraget. Särskilt positivt är att betänkandet föreslår mer stöd från specialpedagoger och andra stöd-/expertfunktioner. Det är bra att förtydliga förskollärares arbetsuppgifter ytterligare, då det behövs en tydligare avgränsning av förskollärares och barnskötares roller för att säkerställa att förskollärare kan fokusera på undervisningen.

Förslagen om förbättrad arbetsmiljö med minskad administration och en fysisk arbetsmiljö som möjliggör och ger utrymme för enskild planering och möten är bra. Dock är det viktigt att det blir en reell minskning av administration och inte att vissa arbetsuppgifter endast flyttas till andra funktioner.

Att föreslagna ändringar avseende arbetet med kränkande behandling skulle minska den administrativa bördan avsevärt stämmer kanske för skolan men inte för förskolan. Kränkningar i förskolan sker sällan utanför förskoledagen, så ändringen att ansvaret för att hantera kränkningsärenden endast föreslås gälla när kränkningar *sker i verksamheten* istället för *i samband med verksamheten*, gör ingen direkt skillnad för förskolans arbete med dessa frågor. Förvaltningens uppfattning, för förskolans del, är inte att det är regleringen i skollagen som bidrar till en administrativ börda utan snarare avsaknaden av ett bra systemstöd. Det finns fördelar med att omformulera anmälnings- och utredningsskyldigheten och istället arbeta efter förslaget om informationsskyldighet, om det också innebär att rektor har en informationsskyldighet till huvudmannen som är ytterst ansvarig för verksamheten. Det finns dock andra konsekvenser som behöver övervägas vid en sådan lagändring, bland annat möjligheten att analysera inkomna anmälningar och upprättade utredningar på aggregerad nivå. Att se mönster som kan ligga till grund för verksamheternas förebyggande och främjande arbete krävs för att säkerställa en verksamhet fri från all form av diskriminering- och kränkande behandling. Anmälnings, utrednings och uppföljningsskyldigheten är också en tydlig garant gentemot barn och vårdnadshavare att ärenden anmäls och utreds på ett systematiskt sätt.

Förvaltningens socialtjänstavdelning framhåller den skyddsfaktor som en fungerande skolgång med möjligheter att lyckas, är i ett barns liv. Barn som växer upp i familjer med extra utmaningar behöver uppmärksammas och få den hjälp och stöd de behöver och har rätt till, i rätt tid. En god samverkan mellan olika verksamheter kan förebygga en ogynnsam utveckling och bidra till att skolsituationen fungerar bra, trots utmaningar. En god samverkan kan också bidra till en avlastande situation för förskolans och skolans medarbetare, där professioner inom socialtjänsten arbetar för att stödja och stärka barn och föräldrar inte bara enskilda individer, utan även grupper av barn och deras föräldrar. Detta arbete gynnas av hållbara samverkansstrukturer mellan berörda verksamheter. Dock behöver gränsdragningen i ansvarsfrågan vara tydlig i vad som är förskolans- och skolans uppdrag och vad socialtjänstens uppdrag består i, för att säkra att varje huvudman utför det som de är skyldiga till.

Jesper Ackinger
Stadsdelsdirektör
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Maria Härenstam
Avdelningschef
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Bilaga

1. Remiss av Betänkandet Tid för undervisningsuppdraget – åtgärder för god undervisning och läraryrkenas attraktivitet (SOU 2025:26)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, Stadsdelsdirektör	2025-04-10
Maria Härenstam, Avdelningschef	2025-04-10